

Burgerinitiatiefvoorstel

Datum : 19 april 2022
Initiatiefnemer : BurgerKrachtCentrale (auteur: Bram van Popering)
Onderwerp : Toepassing Leefbaarheids Effect Rapportage(LER)

Toelichting op de powerpointpresentatie

1. **Waarom is de LER een nuttig instrument?**

Leefbaarheid is een uitgangspunt voor een aantrekkelijke woongemeente en is daarom essentieel.

De omgevingswet verplicht daarnaast participatietrajecten bij planvorming binnen gebiedsontwikkeling. Inzicht in de leefbaarheidssituatie is vanuit participatie oogpunt onmisbaar.

Met een LER als instrument (en een gemeentepeiling) kan er zichtbaar gemaakt worden welke invloed een ontwikkeling heeft op een wijk of buurt. Ook wordt duidelijk welke (extra) maatregelen er nodig zijn om de leefbaarheid in een bepaald gebied op peil te houden.

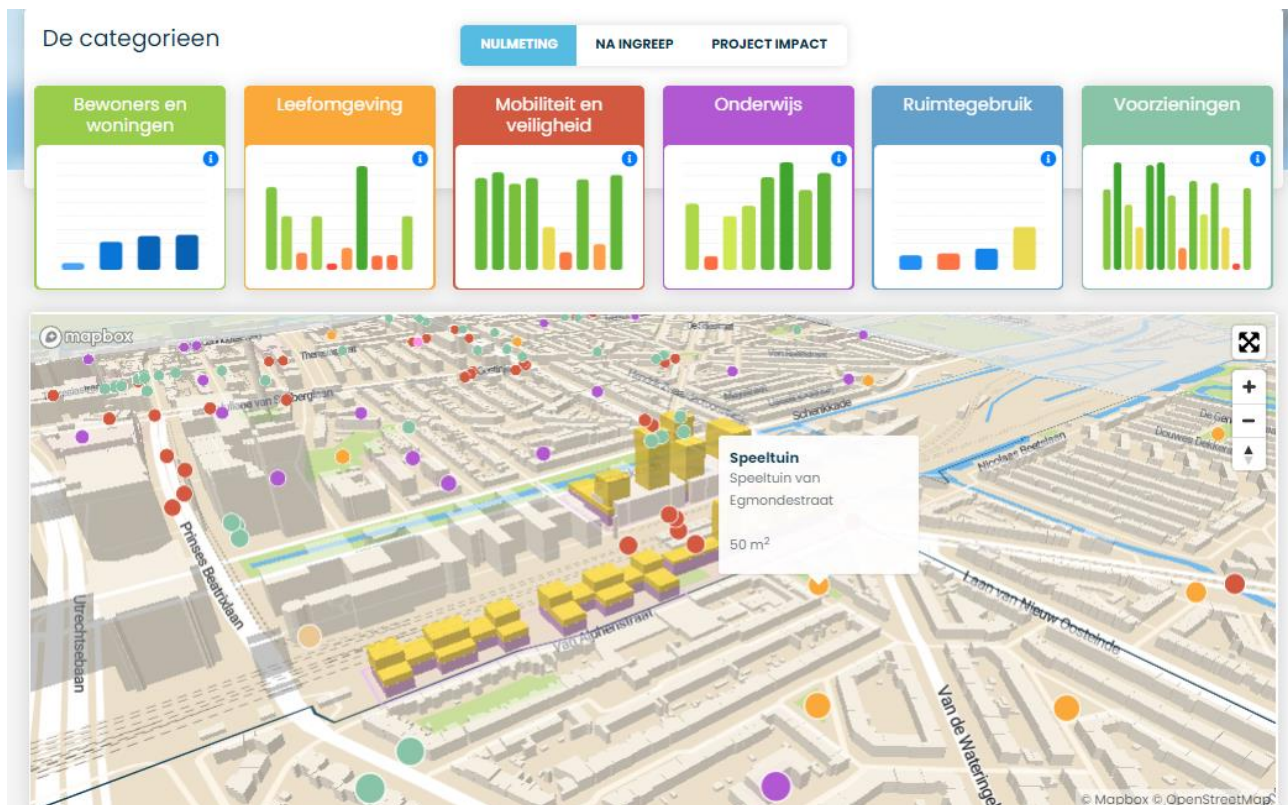
Dit instrument, genaamd de Leefbaarheids-Effect-Rapportage is sinds 2017 beschikbaar in de vorm van specifiek toegeruste softwarepakketten en wordt inmiddels toegepast in onder anderen de gemeenten Gooise Meren, Hilversum, Amersfoort, Capelle a/d IJssel en in het bijzonder de gemeente Den Haag. In deze laatst genoemde gemeente is een LER zelfs opgenomen in het coalitieakkoord van 2018.

In een LER wordt elke verandering in een gebied vertaald naar de effecten hiervan voor onder meer de kwaliteit van de openbare ruimte, het milieu en de veiligheid. De effecten van veranderingen worden visueel meteen zichtbaar. De categorieën die in samenhang zichtbaar worden gemaakt zijn:

- Bewoners en woningen
- Leefomgeving
- Mobiliteit en veiligheid
- Onderwijs
- Ruimtegebruik
- Voorzieningen

De voeding voor deze LER bestaat uit vooraf door gemeente, belanghebbende burger en projectontwikkelaar overeengekomen en te hanteren data uit bijvoorbeeld gemeentelijke datasets, te weten; verkeer en vervoer; openbare ruimte; groenvoorziening; sociale zaken en onderwijs.

De data dienen vervolgens te worden getoetst aan normen, zoals bijvoorbeeld: CBS-afstandenkaart; LHV-normen voor het aantal patiënten per praktijk, DUO, of normen voor geluid en fijnstof van de WHO dan wel de Europese unie.

2. Welke argumenten zijn er voor het invoeren van een LER?

1. De gemeente voert zelfstandig en in medebewind alle taken uit die van belang zijn voor het welzijn van haar inwoners.
2. Met een LER beschikt het gemeentebestuur over een instrument dat fysieke meetbare zaken en afspraken inzichtelijk maakt en die een deel van de basis vormen waarop inwoners hun subjectieve gevoel van leefbaarheid baseren.
3. Doordat een LER geobjectiveerde uitkomsten laat zien, kan de raad een integrale afweging maken tussen de verschillende andere aspecten die deel uitmaken van het onderzoek.
4. Een LER draagt bij aan het inzicht ten behoeve van het gesprek tussen de verschillende belanghebbenden in een participatieproces.

3. Achtergronden

In 2007/2008 hebben RIGO en Atlas voor gemeenten, in opdracht van het toenmalige Ministerie van VROM (nu BZK) de leefbarometer ontwikkeld. Hieraan voorafgaand ligt een uitgebreide literatuurstudie van het begrip leefbaarheid (Leidelmeier en van Kamp, 2003)

Met dit instrument wordt op zeer laag schaalniveau de leefbaarheid in heel Nederland beschreven en weergegeven op basis van feitelijke omgevingscondities.

Het rechtstreekse oordeel van bewoners over hun woonomgeving wordt hierin voorspeld in een gecombineerd model met de voorspelling van de waardering van bewoners voor zover die tot uiting komt in de huizenprijzen.

Hieruit ontstond , zo bleek, een goed beeld van een geobjectiveerd oordeel over de leefbaarheid door bewoners van hun eigen directe leefomgeving. (Zie leefbarometer 2.0)

In 2016/2017 is het instrument Leefbaarheids-Effect-Rapportage ontwikkeld door een samenwerkingsverband van burgers vanuit het Wijkberaad Bezuidenhout in Den Haag. Softwarebedrijf Strategis, ontwikkelaar sinds 2006 van diverse vormen van software voor gebiedsontwikkeling, heeft door middel van specifieke software deze LER technisch vorm gegeven. De LER is inmiddels ontwikkeld en uitgewerkt voor de onder 2. genoemde gemeenten.

Deze LER zou je een onafhankelijke logische en betrouwbare vervolgstap in ontwikkeling kunnen noemen op de leefbarometer, omdat aan de LER nieuwbouw is toegevoegd als effect op de leefbaarheid in de wijk.

De benadering is ook anders dan de leefbarometer, omdat aan de hand van ingevoerde data en toevoeging van normen en voorschriften, de onderlinge effecten kunnen worden vastgesteld op de 6 verschillende thema's.

4. Impressies van de werking van de LER

Link naar de wijk Bezuidenhout Den Haag:

<https://3dcityplanner.com/denhaag/bezuidenhout/#13.86/52.0838/4.3407/-17.6/45>

Link naar een proef CID Den Haag, DH zuidwest van een 0-meting en proef LvNOI:

<https://3dcityplanner.com/ler/?ler=denhaag&selectie=CID>

Conclusie:

Een LER is een zeer bruikbaar instrument bij gebiedsontwikkeling. Met het oog op de omgevingswet en de daarbij behorende burgerparticipatie is een LER absoluut van meerwaarde.

De inmiddels opgedane ervaringen met deze LER in met name de gemeente Den Haag nodigen uit om dit instrument toe te voegen aan de instrumenten die de gemeente ten dienste staan bij gebiedsontwikkeling.

Benodigde financiële dekking:

De implementatie van de LER start met een nulmeting binnen de gemeente. Het LER-instrument is een softwarepakket en bij uitvoering in een bepaald project zal een zogenaamde experttool aan het pakket dienen te worden toegevoegd. De kosten van het softwarepakket en de implementatie van de nulmeting, zijnde c.a. € 19000,-- en onderhoudskosten op jaarbasis c.a. € 1.500,--.